

Dosarul nr.2ra-2549/18

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (Jud: G. Grozav)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Jud: L. Pruteanu, E. Palanciuc, S. Gîrbu)

ÎNCHEIERE

19 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Vitalie Muntean, reprezentat de către avocatul Alexandru Popa

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Tudor Mîrzac împotriva lui Vitalii Munteanu cu privire la încasarea datoriei și a dobânzii de întârziere,

împotriva deciziei din 14 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul depus de Tudor Mîrzac, s-a casat hotărârea din 15 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și s-a emis o nouă hotărâre de admitere a acțiunii,

c o n s t a t ă :

La 11 iulie 2014, Tudor Mîrzac a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vitalii Munteanu cu privire la încasarea datoriei și a dobânzii de întârziere.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că, la 16 iulie 2009, a împrumutat lui Vitalii Munteanu suma de 3 900 euro, pentru a-și procura un microbuz de model „Mercedes Sprinter”.

În acest sens, reclamantul a menționat că pârâtul i-a eliberat o recipisă, însă termenul de rambursare a împrumutului nu a fost specificat. Reclamantul a notat că întru respectarea art. 871 alin.(4) din Codul civil, la 19 mai 2014 a expediat lui Vitalie Munteanu o scrisoare, prin care a solicitat restituirea împrumutului în termen de 30 de zile de la data recepționării scrisorii.

Astfel reclamantul a relatat că Vitalii Munteanu a recepționat cererea, însă nu a rambursat datoria.

Reclamantul a considerat că nu a omis termenul de prescripție pentru depunerea prezentei acțiuni, întrucât pârâtul a recepționat cererea prealabilă la 20 mai 2014.

Reclamantul Mîrzac Tudor a solicitat încasarea din contul lui Vitalii Munteanu în beneficiul său a datoriei în sumă de 3 900 de euro convertiți în lei la cursul oficial al Băncii Naționale la data executării hotărârii.

Prin hotărârea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 28 aprilie 2016, s-a admis acțiunea depusă de Tudor Mîrzac. S-a încasat din contul lui Vitalii Munteanu în beneficiul lui Tudor Mîrzac datoria în sumă de 3 900 euro convertiți în lei la cursul oficial al Băncii Naționale a Republicii Moldova la data executării hotărârii judecătorești. S-a încasat din contul lui Vitalii Munteanu în beneficiul lui Tudor Mîrzac taxă stat achitată de reclamant la depunerea cererii de chemare în judecată în sumă de 150 de lei. S-a încasat din contul lui Vitalii Munteanu în beneficiul statului taxa de stat de care reclamantul în prima instanță a fost scutit la depunerea cererii de chemare în judecată în sumă de 2 085,87 de lei (f.d. 107, 113-118, vol. I).

Prin decizia din 4 mai 2017 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de Vitalii Munteanu, s-a casat hotărârea din 28 aprilie 2016 a Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău și s-a remis cauza la rejudecare, în prima instanță, deoarece Vitalii Munteanu nu a fost citat legal privind locul, data și ora examinării cauzei (f.d.159-163, vol. I).

La 13 noiembrie 2017, Tudor Mîrzac a depus cerere de concretizare a pretențiilor, prin care a solicitat încasarea din contul lui Vitalii Munteanu în beneficiul său a datoriei în sumă de 3 900 de euro convertiți în lei la cursul oficial al Băncii Naționale la data executării hotărârii și a dobânzii de întârziere în mărime de 1 457,21 de euro convertiți în lei la cursul oficial al Băncii Naționale la data executării hotărârii (f.d. 14-15, vol. II).

Prin hotărârea din 15 decembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a respins ca fiind tardivă acțiunea depusă de Tudor Mîrzac (f.d. 34, 38-41, vol. II).

Prin încheierea din 13 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Tudor Mîrzac, fiindu-i acordat termen apelantului de până la 21 martie 2018 pentru depunerea apelului motivat și dovada achitării taxei de stat în sumă de 1 564,40 de lei. Totodată i-a fost explicat apelantului că, în cazul în care nu va lichida neajunsurile menționate în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită (f.d. 48-49, vol. II).

Prin decizia din 28 martie 2018 a Curții Supreme de Justiție, s-a respins recursul depus de Tudor Mîrzac, reprezentat de către avocatul Serghei Șteliman și s-a menținut încheierea din 13 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care nu s-a dat curs cererii de apel (f.d. 67-71, vol. II).

Prin decizia din 24 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis demersul lui Tudor Mîrzac cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel. S-a scutit apelantul de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel în sumă de 1564,40 de lei (f.d. 88-89, vol. II).

Prin decizia din 14 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul depus de Tudor Mîrzac, s-a casat hotărârea din 15 decembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani și s-a emis o nouă hotărâre cu privire la admiterea acțiunii. S-a încasat din contul lui Vitalii Munteanu în beneficiul lui Tudor Mîrzac datoria în sumă de 3 900 de euro convertiți în lei la cursul oficial al Băncii Naționale la data executării hotărârii. S-a încasat din contul lui Vitalii Munteanu în beneficiul lui Tudor Mîrzac taxa de stat achitată la depunerea acțiunii în sumă de 150 lei. S-a încasat din contul lui Vitalii Munteanu în beneficiul statului taxa de stat de la care reclamantul a fost scutit la depunerea cererii de chemare în judecată în sumă de 2143,20 de lei și taxa

de stat de la care reclamantul a fost scutit la depunerea cererii de apel în sumă de 1719 lei (f.d. 98-104, vol. II).

Prin decizia suplimentară din 11 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a încasat din contul lui Vitalii Munteanu în beneficiul lui Tudor Mîrzac dobânda de întârziere în sumă de 1457,20 de euro, convertiți în lei la cursul oficial al Băncii Naționale la data executării hotărârii. S-a încasat din contul lui Vitalii Munteanu în beneficiul statului taxa de stat de la care reclamantul a fost scutit la depunerea cererii de chemare în sumă de 852,46 de lei și taxa de stat de la care reclamantul a fost scutit la depunerea cererii de apel în sumă de 639,40 de lei (f.d. 119-122, vol. II).

La 10 septembrie 2018, Vitalie Muntean, reprezentat de către avocatul Alexandru Popa a declarat recurs împotriva deciziei din 14 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea ilegalității deciziei contestate, recurentul a afirmat că instanța de apel a aplicat în mod eronat normele de drept material.

Astfel, recurentul a menționat că din recipisa datată cu 19 iulie 2009 se constată că aceasta nu a fost scrisă în limba de stat. În aceste circumstanțe, recurentul a notat că instanța de apel, redând conținutul recipisei în decizie și anume că Vitalii Munteanu a luat de la Tudor Mîrzac suma de 3900 euro pentru procurarea unui automobil de model Mercedes Sprinter, și-a asumat atribuțiile unui traducător, deși atât instanța de fond, cât și instanța de apel urma să dispună traducerea actului în limba de stat.

Recurentul a considerat că Tudor Mîrzac eronat a indicat în cererea de chemare în judecată că recipisa anexată la materialele cauzei reprezintă un contract de împrumut. Astfel, recurentul a relatat că recipisa datată cu 16 iulie 2009, nu conține toate elementele caracteristice contractului de împrumut și anume nu a fost stabilit cu ce titlu a fost luată suma respectivă.

Recurentul a indicat că relațiile între Tudor Mîrzac și Vitalii Munteanu cuprind elementele unui contract de prestări servicii. În acest context, recurentul a relatat că a luat de la Tudor Mîrzac suma de 3900 euro, pentru a-i procura ultimului un automobil de model Mercedes Sprinter, însă nu și-a asumat obligația de a restitui pretinsul împrumut.

Totodată, recurentul a afirmat că procurarea automobilului, urma a fi prestat de către Vitalii Munteanu, în termen de o lună, adică pînă la 16 august 2009. Prin urmare, recurentul a considerat că dreptul la acțiunea a lui Tudor Mîrzac a apărut la 16 august 2009.

La 20 noiembrie 2018, în conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție a comunicat cererea de recurs lui Tudor Mîrzac, informându-l că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu este prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia (f. d. 210).

La data stabilită pentru examinarea recursului, Tudor Mîrzac nu a depus referință la cererea de recurs, prin care să-și exprime opinia referitor la recursul declarat.

Analizând admisibilitatea recursului, conform art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră inadmisibilă cererea de recurs formulată de Vitalie Muntean, reprezentat de către avocatul Alexandru Popa, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Astfel, prin prisma dispoziției citate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră în termen recursul declarat de Vitalie Muntean, reprezentat de către avocatul Alexandru Popa la 10 septembrie 2018, din următoarele motive.

În procedura de filtru, instanța de recurs a reținut că decizia integrală a instanței de apel din 14 iunie 2018 a fost expediată în adresa părților la 10 iulie 2018 (f. d. 105, vol. II), iar conform înscrierii din scrisoarea de expediere se confirmă faptul că recurentul a recepționat decizia instanței de apel la 9 iulie 2018 (f.d. 105, vol. II).

Astfel, în atare situație și pentru a nu admite o ingerință disproporțională în dreptul de acces liber la justiție, dar având în vedere data expedierii deciziei contestate (10 iulie 2018), instanța de judecată a constatat că recursul declarat de Vitalie Muntean, reprezentat de către avocatul Alexandru Popa este depus în termenul prevăzut de art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În aceeași ordine de idei, materialele cauzei au confirmat faptul că recursul nu a fost examinat anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile art. 430 din Codul de procedură civilă.

În continuare, audiind raportul verbal al judecătorului-raportor și verificând încadrarea în dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă a temeiurilor invocate în recurs, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) CPC, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Temeiurile declarării recursului sunt enumerate exhaustiv în alineatele (2), (3) și (4) ale acestui articol.

Rațiunea acestor dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt. În aceste condiții, trebuie observat caracterul extraordinar al aceste căi de atac, la care se poate recurge doar în cazurile excepționale enunțate de dispozițiile art. 432 alin. (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă.

Din acest punct de vedere, completul Colegiului își propune să verifice esența și temeiurile recursului, precum și argumentele privind caracterul nelegal al deciziei

atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO).

Instanța subliniază că în materie civilă Convenția nu garantează un drept de recurs, dar că o eventuală procedură de examinare a admisibilității acestuia face incident articolul 6 (a se vedea, *inter alia*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), 13 ianuarie 2009, para. 24; *Akaki Tchaghiashvili v. Georgia*, 2 septembrie 2014, para. 34).

În plus, un stat care dispune de astfel de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de art. 6 alin. (1), în special de dreptul de acces la o instanță și de dreptul de a fi audiat. (a se vedea, *de exemplu*, *Erfar – Avef v. Grecia*, 27 martie 2014, para. 39 – 40; *Lebedinschi v. Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, para. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, întrucât însăși natura sa solicită o reglementare specială din partea statului, care beneficiază de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, *inter alia*, *Marc Brauer v. Germania*, 1 septembrie 2016, para. 34; *Miessen v. Belgia*, 16 octombrie 2016, para. 64).

În același timp, în jurisprudența sa consecventă, Curtea Europeană a precizat că interpretarea normelor de procedură reprezintă o chestiune de drept intern și ține, în principiu, de competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (*a se vedea*, *de exemplu*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), *ibidem*, para. 25; *Vučković și alții v. Serbia (excepții preliminare)*, 25 martie 2014, para. 80; *Miessen v. Belgia*, *ibidem*, para. 70).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În același context, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă urmăresc protejarea interesului părții, precum și competența asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și a bunei-administrații a justiției (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Beniamin Nersesyan v. Armenia*, 19 ianuarie 2010, para. 22; *Erfar – Avef*, *ibidem*, para. 41, *Marc Brauer*, *ibidem*, para. 35; *Miessen*, *ibidem*, para. 67; *Trevisanato v. Italia*, 16 decembrie 2016, para. 36 - 37).

În speță, instanța constată că cererea de recurs declarată de către Vitalie Muntean, reprezentat de către avocatul Alexandru Popa este formulată în baza art. 432 alin. (2) lit. a), b), c) din Codul de procedură civilă, așa cum prevede art. 437 alin. (2), lit. f) din Codul de procedură civilă .

Completul judiciar notează că-i revine obligația de a verifica dacă argumentele recurentului întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibil cererea acestuia, inclusiv dacă normele de drept invocate în favoarea punctului său de vedere sunt incidente la soluționarea fondului cauzei. Cu toate acestea, trebuie subliniat că din succesiunea actelor dosarului reiese că recurentul a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra cărora instanța de apel deja s-a pronunțat.

Prin urmare, Colegiul constată că încălcările invocate, exprimate sub forma unor enunțuri generale, fără a fi aprofundate, nu permit încadrarea lor în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă. Deci, în mod evident, lipsește o formulare suficientă și adecvată în ceea ce privește chestiunea de drept pusă în discuție pentru a identifica esența și temeiul cererii de recurs, impuse de art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea, *inter alia*, *Helle v. Finlanda*, 19 decembrie 1997, para. 55; *Latourniere v. Franța*, 10 decembrie 2002, para. 2; *Hansen v. Norvegia*, 2 octombrie 2014, para. 71 – 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 alin. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs, ca fiind „lipsit de șanse de succes” (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), *ibidem*, para. 24; *Beniamin Nersesyan*, *ibidem*, para. 23 – 24; *Akaki Tchaghiashvili*, *ibidem*, para. 34 sau *Papaioannou v. Grecia*, 2 iunie 2016, para. 45).

Mai mult, instanța observă că Vitalie Muntean, reprezentat de către avocatul Alexandru Popa a formulat prezenta cerere după ce a avut posibilitatea de a fi audiat de o instanță de fond și de o instanță de apel, care au fost competente de a examina toate chestiunile de fapt și de drept relevante litigiului (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Levages Prestations Services v. Franța*, 23 octombrie 1996, para. 48; *A. Menarini Diagnostics S.R.L. v. Italia*, 27 septembrie 2011, para. 59; *Akaki Tchaghiashvili*, *ibidem*, para. 34).

În sfârșit, în limitele impuse de art. 439 alin. (3) din Codul de procedură civilă, instanța conchide că recursul dedus judecății nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, adică nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, care ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicări eronate din partea instanței judecătorești ierarhic inferioară a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Din aceste raționamente, completul Colegiului constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, fiind respectat, în viziunea instanței, raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit.

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra

inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursul declarat de către Vitalie Muntean, reprezentat de către avocatul Alexandru Popa nu ridică probleme de drept și nu poate fi acceptat spre examinarea în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Vitalie Muntean, reprezentat de către avocatul Alexandru Popa se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Tatiana Vieru

Judecători

Maria Ghervas

Victor Burduh